

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Pavla Molka v právní věci žalobce: **F. S. F.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, poštovní schránka 21/OAM, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 6. 2016, čj. OAM-459/ZA-ZA11-ZA15-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 8. 2016, čj. 32 Az 29/2016-35, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 1. 6. 2016, čj. OAM-459/ZA-ZA11-ZA15-2016.

O d ů v o d ň ě n í :

[1] Žalobce podal dne 12. 5. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný řízení o jeho žádosti zastavil podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu z důvodu její nepřipustnosti podle § 10a odst. 1 písm. b) téhož zákona, tj. z důvodu, že k posuzování žádosti o udělení mezinárodní ochrany je podle přímo použitelných předpisů Evropské unie příslušný jiný stát, konkrétně Maďarsko. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného krajský soud zamítl shora označeným rozsudkem jako nedůvodnou.

[2] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost, s níž spojil i návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V návrhu uvedl, že napadené rozhodnutí krajského soudu i žalovaného trpí závažnými vadami, které blíže rozvádí v samotné kasační stížnosti. Na nabytí právní moci rozhodnutí je pak závislá povinnost stěžovatele opustit území ČR. Stěžovatel k tomu uvádí, že vycestování do Maďarska by v jeho případě ohrozilo samotný proces řádného posouzení důvodnosti udělení mezinárodní ochrany. Bude vystaven extrémně nepřátelskému prostředí, nikdo se o něj nebude skutečně zajímat, tak, jako tomu bylo v případě jeho prvního pobytu v Maďarsku, nikdo nezohlední, že na odpovídající úrovni dokáže komunikovat pouze ve španělštině. Stěžovatel nebude informován o průběhu řízení a o jeho konkrétních právech. Maďarsko naprosto cíleně vytvářelo a nadále vytváří svým přístupem k uprchlíkům překážku dle čl. 3 odst. 2 pododst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (tzv. „nařízení Dublin III“). Má obavy, že s vysokou mírou pravděpodobnosti tam bude podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení, jak vyplývá z maďarské praxe, kterou blíže popsal v kasační stížnosti.

[3] K tomu stěžovatel odkázal na nálezh Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2014, sp. zn. III. ÚS 2331/14, z něhož cituje, a který v těchto případech ve vztahu ke správním soudům dovedl povinnost vždy zvažovat nejen vnitrostátní právní úpravu, ale také to, zda v přijímacím členském státě nedochází k systematickým nedostatkům ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Tato povinnost se přitom promítá jak do rozhodování o předmětu žaloby, tak do rozhodování o tom, zda jí má být přiznán odkladný účinek. Jeho nepřiznání by totiž

mohlo mít za následek, že dojde k přemístění stěžovatele na základě vykonatelného rozhodnutí Ministerstva vnitra, ačkoliv posléze soud uzná, že situace v určitém členském státě s ohledem na čl. 3 Úmluvy takovéto přemístění neumožňuje. Tím není řečeno, že odkladný účinek má být přiznán vždy, například i v případech, kdy takováto obava zjevně neobstojí. Jestliže ale takováto zjevnost chybí, pak nelze považovat za dostatečný argument pro nepřiznání odkladného účinku pouhou skutečnost, že k přemístění má dojít do jiné členské země Evropské unie, která je povinna v souladu s nařízením Dublin III posoudit žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany v meritu věci objektivně a nestranně v souladu se základními zárukami a zásadami azylového práva. Odůvodnění na základě takového argumentu by dle stěžovatele neobstálo z hlediska požadavku na řádné odůvodnění rozhodnutí dle čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 Úmluvy. Podání žádosti o odkladný účinek nemůže bránit ani § 32 odst. 2 poslední věty zákona o azylu.

[4] Stěžovatel dále tvrdí, že přiznáním odkladného účinku nemůže vzniknout újma žádné osobě a nemůže být ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Naopak, výkon rozhodnutí, resp. s ním související nucené vycestování z ČR, představuje závažnou újmu pro stěžovatele, přičemž tato újma nemůže být dodatečně odčiněna rozhodnutím o kasační stížnosti. Stěžovatel proto tvrdí, že v jeho případě jsou splněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Žalovaný s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí. Odkladný účinek je vyhrazen pouze pro ojedinělé případy, v nichž by právní důsledky rozhodnutí pro cizince znamenaly nenahraditelnou újmu. Dle žalovaného přitom není situace stěžovatele ve srovnání s ostatními žadateli výjimečná.

[6] Podle § 32 odst. 2 zákona o azylu *podání žaloby podle odstavce 1 má odkladný účinek, s výjimkou žaloby proti rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. b), d), f) a g), žaloby proti rozhodnutí o udělení azylu nebo doplňkové ochrany, žaloby proti rozhodnutí o prodloužení doplňkové ochrany a rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25, s výjimkou rozhodnutí o zastavení řízení podle § 25 písm. i) z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. g). O přiznání odkladného účinku podle soudního řádu správního lze požádat pouze společně s podáním žaloby. Podle § 32 odst. 5 zákona o azylu podání kasační stížnosti má odkladný účinek, mělo-li jej podání žaloby proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany.*

[7] Žalobou napadeným rozhodnutím bylo řízení o udělení mezinárodní ochrany zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu z důvodu uvedeného v § 10a odst. 1 písm. b) téhož zákona. Z dosud uvedeného vyplývá, že podání žaloby proti takovému rozhodnutí ani následné podání kasační stížnosti *nemá* odkladný účinek ze zákona.

[8] Podle § 107 s. ř. s. kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti zjišťuje splnění zákonných předpokladů (§ 73 odst. 2 s. ř. s.), tj. 1) výrazné disproportionality újmy způsobené stěžovateli v případě, že účinky napadeného rozhodnutí nebudou odloženy ve vztahu k újmě způsobené jiným osobám, pokud by účinky rozhodnutí odloženy byly; a 2) absenci rozporu s důležitým veřejným zájmem. Je-li odkladný účinek přiznán, pozastavují se ty účinky napadeného správního rozhodnutí, které z povahy věci pozastavit lze.

[9] Po zhodnocení důvodů uváděných stěžovatelem dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 ve spojení s § 107 s. ř. s. jsou naplněny. Přihlédl zejména k tomu, že podání kasační stížnosti nemá v této věci odkladný účinek ze zákona a v důsledku nepřiznání odkladného účinku by stěžovateli hrozila bezprostřední a nenahraditelná újma spočívající v tom, že by byl nucen k návratu do země, která mu podle jeho názoru nezajistí plný rozsah procesních práv v azylovém řízení

pokračování

(srov. např. usnesení NSS ze dne 7. 6. 2016, čj. 8 Azs 18/2016-39, a dále přiměřeně též ze dne 23. 6. 2016, čj. 10 Azs 109/2016-65, či ze dne 9. 6. 2016, čj. 9 Azs 111/2016-61, atd.).

[10] Soud má dále za to, že pro výkon stěžovatelova ústavního práva na spravedlivý proces může být nezbytné, aby stěžovatel mohl zůstat na území ČR do skončení řízení o jeho kasační stížnosti. Nutno podotknout, že k právu na spravedlivý proces náleží i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení atd. (k tomu srov. usnesení NSS ze dne 18. 8. 2011, čj. 5 As 73/2011-100, a na něj navazující usnesení ze dne 19. 11. 2014, čj. 1 Azs 160/2014-25, č. 3169/2015 Sb. NSS).

[11] Nejvyšší správní soud posoudil žádost o přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom, že by se přiznání odkladného účinku v daném případě, fakticky tedy umožnění pobytu stěžovatele na území ČR do doby rozhodnutí o jeho kasační stížnosti, jakkoli dotklo práv třetích osob. Odkladný účinek není ani v rozporu s veřejným zájmem. Rozhodování soudu v této věci je zákonem stanoveno jako přednostní (§ 56 s. ř. s.) a lze tedy předpokládat, že soud přistoupí k meritornímu posouzení věci v rádech několika následujících týdnů poté, co budou zhojeny aktuální odstranitelné nedostatky v podmínkách řízení (zejména povinné zastoupení advokátem před NSS). Jinými slovy, ani s ohledem na celkovou dobu řízení před zdejším soudem nemůže být v tomto případě veřejný zájem přiznáním odkladného účinku ohrožen.

[12] Z napadeného rozsudku krajského soudu dále vyplývá, že krajský soud odkladný účinek žaloby ve vztahu k rozhodnutí žalovaného nepřiznal. V této souvislosti Nejvyšší správní soud připomíná, že odkladný účinek podle § 107 s. ř. s. může být v řízení o kasační stížnosti přiznán a působit nejen ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí krajského soudu, ale i přímo ve vztahu ke správnímu rozhodnutí (či jeho části), k jehož přezkumu se dané řízení před krajským soudem vedlo (viz usnesení NSS ze dne 6. 12. 2005, čj. 2 Afs 77/2005-96, č. 786/2006 Sb. NSS). Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti v této věci se proto až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem pozastavují účinky rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 6. 2016, čj. OAM-459/ZA-ZA11-ZA15-2016. Soud však připomíná, že usnesení o přiznání odkladného účinku může i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.).

[13] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. září 2016

Zdeněk Kühn
předseda senátu